

Politik Bilim

Konu yine ‘mühendisler’ ve ‘mühendislik’ (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Prof. Dr-Ing. V. Doğan Sorguç’un geçen hafta yayımladığım mektubu bana, bundan sekiz yıl önce, 29 Mayıs - 01 Haziran 2000’de İstanbul’da yapılan **ABD-Türkiye Mühendislik Sempozyumu**’nu hatırlattı. O sempozyumda ABD Ulusal Mühendislik Akademisi Başkanı W.A. Wulf, Carnegie Mellon Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü Başkanı Prof. Adnan Akay, Ford Motor Company Program ve İleri Mühendislik Direktörü C.L. Magee, Boeing Commercial Airplanes Group Uluslararası Mühendislik Programları Direktörü R.L. Bengelink, Ulusal Bilim Vakfı Eski Başkanı ve Arizona Üniversitesi Öğretim Üyelerinden E.T. Smerdon, Carnegie Mellon Üniversitesi Veri Depolama Sistemleri Merkezi Direktörü R.M. White ‘**günümüzün mühendisi ve mühendislik profili**’ konusunda dikkate değer bildirimler sunmuşlardı. Bu bildirimlerde ortaya çıkan profilin ana çizgileri şunlardı:

- Hayat boyu öğrenme potansiyel ve dinamizmi; rekabet içinde işbirliği yaparak öğrenme esnekliği; ‘öğrenen organizasyonlar’ kurma becerisi;
- ‘Bilgi yönetimi’ becerisi; özellikle de işletmede izlenecek ‘teknoloji, ARGE ve inovasyon politikasını tasarlama ve yönetme’ becerisi; ‘zaman ve kalite yönetimi’nde yetkinlik;
- Çok disiplinlilik ya da farklı disiplinler açısından da dünyaya bakabilme, olguları çözümlenebilme yeteneği; farklı disiplinlerden ya da farklı kültürlerden olanlarla iletişim kurabilme, işbirliği ve takım çalışması yapabilme becerisi;
- Mühendislik kararlarının toplumsal, ekonomik, çevresel etkilerini kavrayabilme, çözümlenebilme yeteneği; diğer bir ifadeyle, sistemik bakış açısı, sistemik yaklaşım;
- Ve elbette, kendi meslekî alanında bilgi ve deneyim üstünlüğü; ve inovasyon becerisi.

Sempozyum izlenimlerimi daha sonra bazı sunuşlarımda aktarıırken şunları söylemişim: *“Ben, mühendislik disiplininden gelen bir kişi olarak, bu yetenekleri tümüyle donanmış olmanın çok kolay olmadığını kavrayabiliyorum; ama, kendi deneyimlerimle de bütün bu yeteneklerle donanmak gerektiğini düşünüyorum. Ve bunlara, altını özellikle çizerek bir yenisini daha ekliyorum: **toplumsal sorumluluk bilinci...***

“Bir mühendis bir iş yerinde ya da kendi işinde çalışırken, herhangi bir ürünün ya da bir hizmetin üretilmesi; ya da yeni ürünler, üretim araçları, yöntemler, sistemler, hizmetler geliştirilmesi sürecine katılacak ve bu yoldan ekonomik bir fayda yaratılmasına katkıda bulunacaktır. Yaratılan ekonomik faydanın, elbette, dolaylı ya da dolaysız, toplumsal bir fayda yaratılmasına da katkısı olacaktır. Ama benim burada işaret ettiğim toplumsal sorumluluk bilinci, bundan fazla bir şeydir.

“Mühendis, temel unsurlarından olduğu üretim ya da yenilikleri yaratma sürecinde nihai amacın, insanın mutluluğu olduğunu, bireylerin yaşam kalitelerinin, toplumsal refâhın yükseltilmesi olduğunu bilmek, bunu bilince çıkarmak zorundadır. Bu açıdan, katıldığı sürecin her aşamasının son çözümlenmede ne işe yarayacağını iyi değerlendirebilmelidir. Üretkenliğini, yenilikçiliğini bu amaçla kullanabilme yönünde çaba göstermelidir. Modern zamanların ilk mühendisleri uygarlığımızın ilerlemesinde büyük bir rol oynamışlardır. Günümüz mühendisinin devraldığı ana miras budur. Bu miras gelecek kuşaklara da kalacaktır. Bir farkla, insan ve toplum, düne nazaran çok daha fazla dikkatlerimizin odak noktasına yerleşmektedir. Kaldı ki, uygarlığımız gerçekten bir ilerleme kaydediyorsa, bunun

böyle olması da gerekir. Toplumsal sorumluluk bilinci mühendisi salt bir meslek adamı olmaktan, insan olmaya, aydın olabilmeye taşıyacak olan da tek köprüdür.”

Bu normlar bütün dünya mühendisleri için geçerlidir. Biz de kendi mühendislerimiz için bu normları savunmalıyız. Ama aynı zamanda, sayılan yeteneklere sahip mühendislerin bile, sanayileşme eşiğini geçememiş bir ülkede işsiz ya da işlevsiz kalabileceği gerçeğini görmek ve bunun sorumlusu olan toplum katmanlarını da sorgulamak durumundayız.

CBT. 25 Nisan 2008